

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Aan de minister van Veiligheid en Justitie,
t.a.v. de heer J.T.K. Bos,
Directeur wetgeving en juridische zaken,
Postbus 20301,
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

datum 10 juli 2013
e-mail voorlichting@rechtspraak.nl
onderwerp consultatie wetsvoorstel uitbreiding maatregelen rechterlijke
macht

t (088) 361 0000
f (088) 361 0022
www.rechtspraak.nl

Geachte heer,

Bij brief van 28 maart 2013 zond u ter consultatie het *wetsvoorstel uitbreiding maatregelen rechterlijke macht*. De Raad voor de rechtspraak is verheugd met de uitbreiding van het aantal disciplinaire maatregelen en andere middelen om in voorkomende gevallen sturing te geven aan de voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren. Hoewel niet de verwachting bestaat dat er vaak van deze instrumenten gebruik gemaakt zal moeten worden, vereist een modern personeelsbeleid dat de mogelijkheden om adequaat op te treden wel voorhanden zijn. De Raad ziet dit wetsvoorstel als sluitstuk van het traject dat begon met de door de Raad ingestelde ‘werkgroep disciplinaire tussenstappen’ (werkgroep Stevens) die in 2009 in zijn rapportage handvatten aanreikte voor de uitbreiding van het huidige – als te beperkt ervaren - arsenaal aan personeelsinstrumenten. In datzelfde licht moet de introductie van een verklaring omtrent gedrag (VOG) voor alle rechterlijke ambtenaren worden gezien, een maatregel ‘aan de poort’ die de Raad ten volle ondersteunt.

De oorspronkelijke consultatietermijn is in het Sectoroverleg rechterlijke macht (SORM) verlengd tot 1 juli jl. Echter, ook in het SORM van 27 juni is over dit wetsvoorstel nog gesproken, zodat eerst nu de consultatie van de zijde van de Rechtspraak kon worden afgerond.

De Raad, gehoord de gerechten, adviseert als volgt.

ADVIES

De term ‘sturingsmiddel’

Deze term kan tot misverstanden aanleiding geven. In de rechtspraak van de Centrale Raad van Beroep wordt deze term gebruikt voor handelingen van de overheidswerkgever ten aanzien van de ambtenaar die geen rechtsgevolgen hebben en niet kunnen worden aangemerkt als een besluit dat de ambtenaar in zijn rechtspositie raakt. Bij de maatregelen die in het wetsvoorstel staan gaat het wel degelijk om besluiten als bedoeld in artikel 1:3 Awb. De term ‘andere maatregelen’ zou beter op zijn plaats zijn.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 10 juli 2013
pagina 2 van 3

Bepaling over buitenfunctiestelling in art. 46fa.

Enerzijds is het begrijpelijk dat de wetgever de beslissing over buitenfunctiestelling niet q.q. aan de betrokken president laat, anderzijds is de gemaakte keuze om de buitenfunctiestelling door een ander gerecht *bij uitspraak* te doen opmerkelijk, omdat deze term het beeld oproept van een beslissing in een geschil waar in dit geval geen sprake van lijkt te zijn. Het gaat immers om een rechtspositioneel besluit. Naar ons oordeel staat artikel 117 Grondwet er niet aan in de weg om deze ordemaatregel te laten treffen door de president van het eigen gerecht. Dit artikel heeft immers alleen betrekking op schorsing en ontslag van rechterlijke ambtenaren. Buitenfunctiestelling is een andere maatregel dan een schorsing. Nu het om een rechtspositioneel besluit gaat zou dan ook daartegen een rechtsmiddel kunnen worden aangewend zoals ook bij bv. de ARAR-ambtenaar het geval is.

Daar komt bij dat de keuze voor een ander gerecht vraagtekens oproept. Daardoor zouden alle gerechten dit soort vorderingen tot buitenfunctiestelling moeten gaan beoordelen, terwijl die vorderingen nauwelijks voor komen. Vraag is ook wat voor soort kamer de gerechten ervoor zouden moeten inrichten. Veeleer zou dit soort vorderingen geconcentreerd moeten worden. Ook zou de mogelijkheid van aanwijzing van het 'naasthogere' gerecht onderzocht kunnen worden.

Wat de rechtsbescherming betreft, wordt opgemerkt dat besluiten van de Hoge Raad op grond van hoofdstuk 6A van de Wvra van beroep zijn uitgesloten. Tegen de uitspraak tot buitenfunctiestelling staat geen rechtsmiddel open vanuit de gedachte dat de rechtsbescherming terzake wordt gegeven door het daarmee gepaard gaande verzoek aan de Hoge Raad om schorsing. Van rechtsbescherming tegen het besluit tot schorsing door de Hoge Raad is evenmin als tegen de buitenfunctiestelling sprake.

Waar toe het vorengaande ook moge leiden, de voorkeur van de Raad gaat zonder meer uit naar de inrichting van een spoedprocedure bij de Hoge Raad, op vordering van de procureur-generaal bij de Hoge Raad. Naar wij begrijpen is de Hoge Raad daartoe ook bereid en geniet deze keuze ook de voorkeur van de NVvR. De term 'spoed' zou gedefinieerd moeten worden met 'binnen twee weken'.

Ontslag ten gevolge van niet-melden van nevenbetrekkingen

Art 46 c onder b Wvra wordt uitgebreid met '... de verplichting ... de functionele autoriteit in kennis te stellen van de betrekkingen die hij buiten zijn ambt vervult'. In het nieuwe art. 46ca lid 2 Wvra is te lezen dat de disciplinaire maatregel van ontslag niet wordt opgelegd enkel op grond van art. 46c, onder a. Dit betekent dat ontslag wel kan volgen op grond van het nieuwe art. 46 c onder b. Ontslag is dus (in theorie) mogelijk als - bijvoorbeeld - een rechterlijk ambtenaar heeft nagelaten al zijn nevenbetrekkingen te melden. Dit komt de Rechtspraak voor als een brug te ver, zeker als de vergelijking wordt gemaakt met de oude regeling. Onder de huidige Wvra kan de rechterlijk ambtenaar die zich schuldig maakt aan een van de gedragingen van - kort gezegd - onderdeel b, ontslag worden opgelegd indien hem *eerder* wegens een gelijke overtreding de maatregel van schriftelijke waarschuwing is opgelegd. De 'niet-onaantastbaarheid' en 'maatschappelijke verantwoording' wordt meer dan genoeg gediend indien ontslag pas volgt nadat de desbetreffende rechterlijke ambtenaar reeds eerder voor een zelfde vergrijp een schriftelijke berisping of schorsing is opgelegd. Daarbij is het ook nog zo dat ook onder de huidige regeling van de Wvra ontslag sowieso kan volgen 'indien de rechterlijk ambtenaar door zijn handelen of nalaten ernstig nadeel toebrengt aan de goede gang van zaken bij de rechtspraak of het in haar te stellen vertrouwen' (zie art. 46c lid 2 Wvra; zie ook art. 46c onder c juncto art. 46 ca Wvra nieuw).

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 10 juli 2013
pagina 3 van 3

Berisping door de Hoge Raad

Het wetsvoorstel biedt de ruimte dat een berisping door de Hoge Raad nog wordt gevolgd door een berisping door de eigen president met een mogelijkheid van beroep op de Centrale Raad van Beroep. Dat zou tot de merkwaardige situatie kunnen leiden dat een vordering van de PG bij de Hoge Raad wordt afgewezen, terwijl later de eigen president een berisping geeft die in stand blijft. En vice versa. De noodzaak om de bevoegdheid tot het geven van een berisping naast de president ook te leggen bij de Hoge Raad is niet duidelijk.

Schorsing door de Hoge Raad

De schorsing kan maximaal één jaar duren, aldus het wetsvoorstel in art. 46 ca Wrra. Die termijn komt de Raad over als bijzonder lang. Bovendien wordt schorsing door de Hoge Raad in het huidige wetsvoorstel verplicht voorgeschreven. Het komt ons beter voor om van die verplichting een ‘kanbepaling’ te maken. Zo’n mogelijkheid zou een belangrijke verbetering bieden, vooral in de gevallen dat een rechterlijk ambtenaar nog niet onherroepelijk is veroordeeld.

Het wetsvoorstel stelt dat een schorsing door de Hoge Raad altijd gepaard dient te gaan met gehele of gedeeltelijke inhouding van het salaris (art. 46 ca lid 2 Wrra nieuw). Door die formulering is er geen ruimte om te schorsen met volledig behoud van salaris. De Raad meent dat schorsing weliswaar een zware maatregel is, maar dat de koppeling met inhouding van het salaris bepaald niet vanzelfsprekend is. Zo wordt in het arbeidsrecht gedurende de periode van schorsing het loon doorbetaald; een loonsanctie is daar een aparte maatregel. Er valt niet in te zien waarom de rechterlijke ambtenaar in vergelijkbare situaties slechter af zou moeten zijn dan andere werkenden. Om die reden wordt bepleit om een salarismaatregel *slechts als mogelijkheid* op te nemen.

Overplaatsing door de Hoge Raad

In artikel 1 van de Bevoegdheidsregeling is bepaald dat geen beroep mogelijk is tegen een besluit van de Hoge Raad als bedoeld in hoofdstuk 6A Wrra (disciplinaire maatregelen, schorsing en ontslag). Dat betekent dat ook tegen het besluit van de Hoge Raad tot overplaatsing als bedoeld in artikel 46kb Wrra geen beroep mogelijk is, terwijl in de toelichting wordt aangegeven dat overplaatsing niet moet worden gezien als bestraffende maatregel. Bepleit wordt dan ook om de overplaatsing onder te brengen in een ander hoofdstuk van de Wrra.

Hoogachtend,

mr. F.C. Bakker
voorzitter Raad voor de rechtspraak